

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 12.12.2022

§ 459

Koko Lahti Oy:n SVOP-rahastosijoitus

15391/00.00.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, p. 044 716 1895

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää vahvistaa Koko Lahti Oy:n omaapääomaa / tasetta 400.000 eurolla, joka merkitään Koko Lahti Oy:n sijoitetun vapaan omanpääoman rahastotilille.

Muutettu päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää vahvistaa Koko Lahti Oy:n omaapääomaa / tasetta 400.000 eurolla, joka merkitään Koko Lahti Oy:n sijoitetun vapaan omanpääoman rahastotilille.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

II varapuheenjohtaja Mira Nieminen ilmoitti olevansa esteellinen.
Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella.
Mira Nieminen poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittelyn kuluessa esittelijä muutti päätösehdotustaan lisäämällä siihen seuraavan lauseen:

”Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”.

Asian käsittelyn kuluessa jäsen Jorma Ratia teki seuraavan muutosehdotuksen: ”Kaupunginhallitus hylkää suunnitellun KOKO Lahti Oy:n oman pääoman vahvistamisen 400 000 eurolla. Kyse on kielletystä valtiontuesta perustuen Euroopan Unionin toiminnasta annettuun (SEUT) artiklan 107 sekä Kilpailulain 4a luvun 30 a §:ään.” Muutosehdotus perusteluineen on liitteenä.

Jäsen Kalle Aaltonen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Ratian muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Virta, E. Nieminen, Kaikkonen, Talja, Hildén), 2 EI-ääntä (Aaltonen, Ratia), 2 tyhjää (Putula, Ruhberg) ja 1 poissa (M. Nieminen). Äänestyslista on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi esittelijän muutetun päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Perusteluosa

Koko Lahti Oy on esittänyt kaupungille yhtiön taseen vahvistamista. Taseen vahvistamisen tarkoituksena on varmistaa riittävien investointien toteuttaminen kasvun aikaansaamiseksi. Lisäksi taseen vahvistamista tarvitaan, että Koko Lahti Oy nousisi vahvempana Korona- ajan päätyttyä ja kestäisi nykyistä paremmin toimialan markkinaheilahteluja.

Tarkoituksena on, että tasetta vahvistettaisiin kahdella SVOP-rahastosijoituksella. Vuonna 2022 kaupunki sijoittaisi 400 000 euroa Koko Lahti Oy:n SVOP- rahastotilille ja vuonna 2023 tehtäisiin 3,6 miljoonan euron lisäsijoitus. Sijoituksille on varattu rahat kaupungin budjetissa.

Seuraavasta taulukosta ilmenee Koko Lahti Oy:n tulevaisuuden investointikohteet ja taseen vahvistaminen. Investoinnit kohdentuvat vuosille 2023-2025 ja vahvistavat Koko Lahti Oy:n kilpailukykyä.

Kohde	Summa
Sibeliustalon tekniset investoinnit	850000
Lahden Messujen messukaluston uusiminen	490000
Koko Lahti Oy:n kalusto / ajoneuvot	280000
It- järjestelmien uusiminen	270000
Yhtiön taseen vahvistaminen	2110000
Yhteensä	4000000

Taulukko 1. Koko Lahti Oy:n investointikohteet ja taseen vahvistaminen

Korona-aika koetteli yhtiötä, mutta useiden sopeuttamistoimenpiteiden, valtion ja kaupunki- konsernin tukien avulla yhtiöllä on mahdollisuus palautua korona-ajan jälkeen kasvu-uralle. Korona- aika on jättänyt yhtiön liiketoimintaan sellaisia rasitteita, että yhtiön on vaikea toipua ilman omistajan puuttumista. Nyt suunnitelluilla toimenpiteillä varmistetaan tarvittavien investointien toteutuminen ja vahvistetaan yhtiön tasetta.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Tapahtuma- ja kulttuuriala ei ole toipunut Koronan aiheuttamista vahingoista. Koko Lahti Oy:llä ja sen järjestämällä tapahtumilla on merkittävä vaikutus alueen yrittäjiin ja yrityksiin. Vuonna 2019 aluetaloudellisten vaikutusten Koko Lahti Oy:n tapahtumista arvioitiin olevan 49 miljoonaa euroa ja Koko Lahti Oy:n tapahtumien arvioitiin

työllistävän lähes 700 henkilötyövuotta suoraan ja välillisesti. Kaupungin elinvoiman ja houkuttavuuden kannalta on tärkeää, että kaupungissa on vireää ja monipuolista tapahtuma- ja kulttuuritarjontaa. Nyt suunnitelluilla panostuksilla varmistetaan Koko Lahti Oy:n tapahtuma- ja kulttuurituotantojen vaikutusten jatkuminen ja lisääntyminen koko alueella. Koko Lahti Oy:llä on ajantasainen ja korkeatasoinen vastuullisuusohjelma, jossa erilaisten tapahtuma- ja kulttuurituotantojen ympäristö- sosiaaliset- ja taloudelliset vaikutukset on tarkasti huomioitu.

KOKO- Lahti Oy:llä on uskottava kehityssuunnitelma, jolla se tulee nousemaan Koronan jälkeisestä ajasta. Tämä nousu ei tapahdu ilman lisäresursseja. Yhtiön kasvusuunnitelma perustuu tarkkaan valittuihin investointikohteisiin, joiden tuotto-odotukset ovat pohja tulevalle nousulle. Tällaisia investointeja ovat nykyaikaiset kokoustekniikka- investoinnit sekä messutoimintaan liittyvät investoinnit. Lisäksi yhtiö tarvitsee nykyistä vahvempaa tasetta selvittääkseen normaaleista markkinaheilahteluista ja saadakseen taloudellista puskuria.

Valtiontukitarkastelu

EU:n valtiontukisääntöjen mukainen valtiontuen käsite perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohtaan. EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan siis silloin, kun kaikki valtiontuen tunnusmerkit täyttyvät: julkisia varoja kanavoidaan yrityksiin eli taloudelliseen toimintaan, tämä taloudellinen etu on valikoiva, toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, ja se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. EU:n valtiontukisäännöt koskevat toimintaa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Esimerkiksi puhtaasti paikallisten palveluiden tai infrastruktuurin rakentaminen ei välttämättä ole valtiontukea EU-oikeuden merkityksessä, jos tuki ei todennäköisesti houkuttele asiakkaista muista

jäsenvaltioista tai jos tuella on enimmillään vain marginaalinen vaikutus jäsenvaltioiden välisiin investointeihin.

Koko Lahti Oy:lle suunniteltu SVOP- rahastosijoitus ei vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua eikä se vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Koko Lahti Oy ei saa järjestelyn avulla sellaista kilpailullista etua, jota voidaan pitää kiellettynä valtiontukena.

Eu:n valtiontukisäännöt kieltävät tuen antamisen vaikeuksissa olevalle yritykselle. Koko Lahti Oy ei ole vaikeuksissa oleva yritys, joten erilaiset toimenpiteet olisivat sallittuja, mutta nyt kyseessä oleva toimenpide ei ole valtiontukea. Seuraavaksi tulee tarkastella toteuttaisiko markkinatoimija vastaavat toimenpiteet. Olennaista on pohtia nyt ehdotettujen ratkaisujen vaikutuksia yhtiöön ja mitä muuta ehdotetulla järjestelyllä saavutetaan. Ilman toimenpiteitä Koko Lahti Oy ei pysty toteuttamaan tarvittavia investointeja eikä kääntämään yhtiön kassavirtoja positiivisiksi.

Omistajan kannalta on olennaista tarkastella parantavatko ratkaisut omistajan saamaa hyötyä yhtiöstä. Koko Lahti Oy:n keskeisin tehtävä on tuottaa alueelle erilaisia tapahtumia ja näiden tapahtumien kautta lisätä alueen elinvoimaa suoraan ja välillisesti. Koko Lahti Oy:n kyky kehittää alueen elinvoimaa ja tuoda työtä alueen yrityksiin parantuu järjestelyn avulla. Näin ollen voidaan todeta, että markkinatoimija tekisi vastaavan ratkaisun, mitä nyt ehdotetaan. Ja näin ollen valtiontukitarkastelussa ei löydy esteitä järjestelyn toteuttamiseksi.

Kuntalain mukainen tarkastelu

Kuntalaissa todetaan että, kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen

sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Koska kyseessä ei ole laina, takaus eikä muu vakuus, ei tämä lainkohta koske ehdotettua järjestelyä.

Kilpailuneutraliteetin toteutumisen arviointi

Kuntalaki tai kilpailulaki ei kiellä julkisyhteisöjä harjoittamasta taloudellista toimintaa eikä kilpailemasta yksityisten yritysten kanssa samoilla markkinoilla. Kuntalain 132 § viittaa kilpailulain 4 a lukuun - tavoitteena on kilpailun tasapuolisuuden turvaaminen julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä.

Kilpailulain 4 a luvun säännösten tavoitteena on luoda Euroopan komission edellyttämä kansallinen valvontamekanismi. Mekanismilla voidaan valvoa erityisesti hinnoittelun markkinaperusteisuuden toteutumista kuntien ja kuntayhtymien taloudellisen toiminnan yhtiöittämisvelvollisuutta koskevissa kuntalain 127 §:n tarkoittamissa poikkeuksissa. Sääntely kytkeytyy tiiviisti kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskeviin säännöksiin ja ne muodostavat kilpailuneutraliteettia turvaavan kokonaisuuden yhdessä kuntalain 15. luvun säännösten kanssa.

Kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva sääntely turvaa omalta osaltaan kilpailuneutraliteetin toteutumista. Kilpailuneutraliteetti vaarantuu, jos julkisyhteisö alihinnoittelee palvelunsa omistajiltaan saamiensa etujen turvin.

Myös omistajalta saadut alihintaiset tuotannontekijät ja markkinoilla tapahtuvan toiminnan tukeminen muun toiminnan tuotoilla saattavat vääristää kilpailua. Liian yleispiirteinen tai pelkästään arvioihin perustuva kustannuslaskenta voi myös johtaa siihen, että tuotot eivät kata todellisia kustannuksia.

Markkinavaikutuksia voidaan arvioida esimerkiksi vertaamalla julkisyhteisön harjoittamaa toimintaa markkinan kokoon ja muihin markkinoilla toimiviin yrityksiin. Vaikka julkisyhteisön markkinaosuus ei olisi merkittävä, kielteisiä vaikutuksia voi syntyä. Vaikutusten arvioinnissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi se, pystyykö julkisyhteisö sulkemaan markkinoilta isompia tai pienempiä kilpailijoita, muuten haittaamaan niiden toimintaa tai voiko uusien yritysten alalle tulo vaikeutua.

Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon myös se, että kaikille maantieteellisille alueille tai asiakasryhmille ei välttämättä synny yksityistä tarjontaa. Silloin julkisyhteisön toiminnalla ei välttämättä ole kilpailua vääristäviä vaikutuksia. Kuitenkin myös kilpailua estävät vaikutukset tulee ottaa huomioon ja arvioida, estääkö julkisyhteisön toiminta yksityisen sektorin tuotannon syntymisen jollakin toimialalla tai alueella.

Tehdyn arvioinnin perusteella nyt suunniteltu menettely ei vaaranna kilpailuneutraliteettia.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Koko Lahti Oy, Provincia Oy, Talouspalvelut